

Högerpopulismens påverkan på Moderaterna och Socialdemokraterna

Hur Sverigedemokraterna påverkat Socialdemokraternas och Moderaternas politik.

Arvid Janson

Sammanfattning

Denna uppsats utför en kvantitativ innehålls analys av Socialdemokraternas och Moderaternas valmanifest från år 2014 och år 2018. Syftet med uppsatsen är att analysera förändringar av politik som grundas i negativa attityder mot invandring, som orsak av Sverigedemokraternas valframgångar. Politiken som grundas i negativa attityder indelade i diskursgrupper som ofta används av högerpopulistiska partier. Diskurserna som analyseras handlar om: värderingar, integration, språk, medborgarskap, religion och säkerhet, lag och ordning. För att avgöra om moderaterna eller socialdemokraterna förändrade sin politik inom kategorierna mellan 2014–2015 så analyserades resultatet ur ett kvantitativt perspektiv. Resultatet visade att både partierna hade ökat frekvensen av ställningstagande som överensstämmer med de högerpopulistiska diskursområden.

Nyckelord: Kvantitativ Innehållsanalys, Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, högerpopulism, invandring.

Innehållsförteckning

Inledning	4
<i>Syfte</i>	5
<i>Frågeställning</i>	5
<i>Bakgrund</i>	5
<i>Tidigare Forskning</i>	7
Teoretiskt Ramverk	8
<i>Högerpopulistiska Diskurser</i>	8
<i>Politisk kommunikation</i>	9
<i>Rationella partier och väljare</i>	10
Metod	10
<i>Urval</i>	11
Resultat	14
Diskussion	14
<i>Resultaten, opinionen och Downs ekonomiska teori av demokrati.</i>	14
<i>Studiens värden, utförande och metodologi.</i>	15
Slutsats	16
Referenser:	17
Bilagor:	20

Inledning

Invandring har länge varit ett kontroversiellt ämne i Sverige. Det har ansetts vara tabu eller rasistiskt att stödja strängare restriktioner för immigration (SVT 2018).

Under dom senaste åren har den kraftigt ökade immigrationen till Sverige förändrat en andel svenskars sätt att prata om immigration och dess påverkan. (Migrationsverket 2018)

Invandringskritiken och stödet för mer restriktiv invandringsmottagande har ökat bland svenska väljare, vilket har resulterat i att ämnet immigration har blivit mer uppmärksammat inom den svenska politiska debatten. (Demoskop 2016, DN/Ipsos 2018, Sifo 2018). 60% av svenskar ansåg att invandring var en viktig fråga inför valet 2018. Denna åsikt har ökat med 13% sedan valåret 2014, där 47% av svenskar ansåg att invandringsfrågan är viktig (Kantar Sifo 2018).

Samtidigt som invandringen har ökat så har det nya högerpopulistiska partiet Sverigedemokraterna (SD) ökat betydligt i popularitet. Partiet har vuxit med hjälp av ställningstagande som är för restriktioner i invandringslagar och för att stoppa invandringen. Ställningstagande mot invandring har inte bara tagit form inom området av immigrationslagar utan också i andra politiska områden som partiet associerar med invandring.

Medans SD:s så väljarstöd har ökat så har dom två största partierna i Sverige, Moderaterna (M) och Socialdemokraterna (S) upplevt minskat väljarstöd. Detta har resulterat i att

partierna har behövt ta ställningstagande inom området immigration för att bemöta SD:s nyfunna popularitet bland väljare.

Uppsatsens målsättning är att analysera Moderaternas och Socialdemokraternas politik som svar på SD:s framgång. Inom statsvetenskapen så är uppsatsen relevant för forskning om partiers beslutstagande och dess strategier när den politiska debatten skiftar fokus till mer kontroversiella ämnen. Analysen ger också läsare en insikt i hur partier formar viss politik och hur vissa begrepp används i fler syften. Denna insikt kan ge en väljare ett mer kritiskt tankesätt inför valperioder.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka om högerpopulistiska partiers framgång påverkar etablissemangspartiernas politik. Sverigedemokraterna har ökat sitt väljarstöd betydande. Denna studie kommer att undersöka SD:s intåg i politiken och hur partiets ökade väljarstöd har påverkat Moderaternas och Socialdemokraternas tillämpande av begreppen: värderingar, språk, integration, medborgarskap, religiös klädsel och säkerhet.

Frågeställning

Hur har Sverigedemokraterna påverkat Socialdemokraternas och Moderaternas politiska tillämpande av begreppen värderingar, språk, integration, medborgarskap, religiös klädsel och säkerhet mellan valen 2014–2018?

Bakgrund

Sverige har länge dominerats av två politiska block, vänster och högerblocken. Vänsterblocket har bestått av partierna: miljöpartiet, vänsterpartiet och socialdemokraterna. Högerblocket (alliansen) har bestått av: Liberalerna(folkpartiet), Centerpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna. Blocken leds av de största och äldsta partierna vilket är socialdemokraterna (S) och moderaterna (M). Definitionen etablissemangparti framställs från Cas Mudde's definition av eliten. Begreppet eliten används oftast av högerpopulistiska partier för att beskriva "folkets" motståndare. I denna kontext representerar det högerpopulistiska partiet som representerar folket. De populistiska partierna anser att dom etablerade stora partierna är en del av eliten. Begreppet etablissemangparti kommer användas för att referera till Moderaterna och Socialdemokraterna (Rovira Mudde 2017).

Valåret 2010 så inträdde ett parti i Sveriges riksdag som skulle skifta maktbalansen inom den svenska politiken. Sverigedemokraterna (SD) fick 5,7 % av rösterna i valet vilket innebar att partiet passerade tröskeln för inträdde i riksdagen (Valmyndigheten 2010). Partiet fokuserade nästan enbart på invandringsfrågan och var för starka restriktioner för mottagandet av invandrare. Partiets framgång möttes av chock av riksdagspartierna även fast SD inte är det första partiet i Sveriges riksdag som har ansetts driva främlingsfientlig politik. Partiet Ny demokrati var en del av riksdagen mellan åren 1991 och 1994. Inträdet i riksdagen möttes med negativa reaktioner från riksdagspartierna som valde att utesluta SD ur alla lagförslag. Alliansen lyckades bilda en minoritetsregering som säkerställde stöd från miljöpartiet för att SD skulle uteslutas (Expressen, 2010).

SD fortsatte öka antalet ledamotplatser i riksdagen valet år 2014. Väljarstödet för partiet ökade med 7% och partiets totala väljarstöd var 12,86% (Valmyndigheten 2014). Framgången i valet resulterade med att partiet fick stort inflytande i riksdagen då de kunde avgöra vilket block som skulle få bilda regering, vilket kallas för vågmästare. Detta

resultaterande i en regeringskris. Inget av blocken fick en majoritet i riksdagen. Det röda blocket fick fler röster än alliansen, vilket resulterade i att allianspartierna och vänsterpartiet lade ned sina röster för att släppa fram en minoritetsregering med Stefan Löfven (S) som statsminister. Därefter så meddelade SD att de hade intention att rösta för alliansens budget för att fälla den röda regeringen. Detta resulterade i en regeringskris. Statsministern meddelade att ett omval skulle utlysas. Alliansen valde i slutändan att skriva på vad som skulle kallas för decemberöverenskommelsen, vilket garanterade att regeringens budget skulle passeras i riksdagen. Syftet med överenskommelsen var att utesluta SD från något inflytande på svensk politik. Alla partier som ingick i alliansen och det röda blocket stod bakom överenskommelsen (Aftonbladet 2014).

Valet 2018 innebar en betydande blockändring i svensk politik. Ännu en gång kunde det båda blocken inte bilda en egen majoritetsregering. Det röda blocket hade en större andel av rösterna, men allianspartierna var inte villiga att släppa fram en socialdemokratisk ledd regering. SD:s valframgångar hade fortsatt och hade fått ett ökat deras väljarstöd till 17,53% (Valmyndigheten 2018).

Partiet var villiga att stödja en alliansregering i utbyte mot inflytande över immigrationspolitiken. Detta splittrade allianspartierna då Centerpartiet och Liberalerna inte var villiga att förhandla med SD. Centerpartiet och liberalerna ingick i en ny överenskommelse med den röda som kallades för Januariavtalet och valde att lägga ner sina röster för att släppa fram en röd regering för att fortsätta uteslutandet av SD i riksdagen (SVT 2019).

Sverigedemokraterna har sedan 2010 ökat sitt väljarstöd 11,83%. Detta är den största ökningen av alla riksdagspartier under dessa två valperioder. Partiet har under valperioderna fortsatt sitt fokus på invandringspolitik.

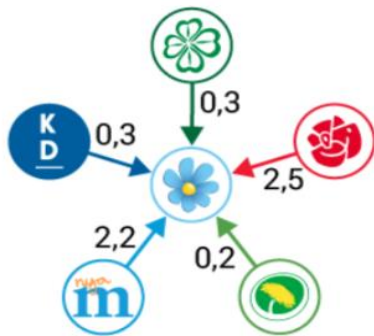
Framgången av SD har skett under samma tid som invandringen har ökat. Speciellt mellan valåren 2014 och 2018 så kunde en markant ökning av immigration till Sverige observeras. Sedan 2010 så har immigrationen till Sverige ökat med 34%. (SCB). Året 2015 var det år då Sverige mottog mest asylansökningar i landets historia, vilket resulterade att år 2016 blev det år då mest invandrare mottagits i Sverige någonsin. Frågan om invandringspolitik har ökat i betydelse för svenskar. 60% av svenskar ansåg att invandring var en viktig fråga inför valet 2018. Denna åsikt har ökat med 13% sedan valåret 2014, där 47% av svenskar ansåg att invandringsfrågan är viktig. (Kantar Sifo 2018)

Den ökade immigrationen till Sverige var en konsekvens av inbördeskriget i Syrien som tvingade stora delar av befolkningen att fly landet. Stora andelar av dess flyktingar sökte sig till Europa under åren 2014–2015. Denna period kallas för flyktingkrisen. Sverige var en av de länderna i Europa som mottog flest antal flyktingar av de europeiska länderna under krisen (Sydsvenskan 2015).

Debatten angående immigration har långsamt ändrats sedan SD uppmärksammade frågan. Fler väljare blev missnöjda med hur de två ledande partierna skötte invandringsfrågan och flyktingkrisen. År 2018 72% instämde att integrationen och invandringen skötts dåligt av regeringen. Antalet svenskar som anser att immigrationen har behandlats fel har ökat sedan 2015 med 14% (DN/Ipsos 2018).

Resultatet av detta missnöje ledde många människor till att rösta på SD istället för Moderaterna och Socialdemokraterna. Väljarflödet visar att SD har fått den största delen av nya röster från de två stora partierna:

SVERIGEDEMOKRATERNA

(SCB 2018)

Tidigare Forskning

Inom forskningen av etablissemangspartier och dess reaktioner när högerpopulistiska partier ökar i popularitet så har endast strategin av partiet analyserats.

Bonnie Meguid undersöker hur etablerade partiers strategier för att bemöta nichepartier. Med nichepartier så menas sådana partier som använder en specifik politisk fråga för att öka partiets väljarstöd. Detta kan till exempel vara invandring- och miljöpolitik. Strategierna som Meguid analyserar är framtagna från olika västeuropeiska val där etablerade partier försöker antingen förhindra att tappa väljare eller locka över nichepartiets väljare. Tre olika strategier används av etablissemangspartier för att bemöta nichepartier. Dessa består av: tillmötesgående, avfärdande och kontradiktorisk strategi (Meguid 2005).

Studien visar att när ett etablerat parti väljer att anta en tillmötesgående strategi förlorar nichepartierna röster. Denna taktik används främst för att locka väljare från nichepartier. Genom att anta den tillmötesgående strategin bemöts de krav som den önskvärda väljargruppen har (ibid).

En avvisande strategin används för att visa att den frågan som det nichepartiet har tagit upp inte är viktig. Strategin utgår från att det etablerade partiet inte tar ställning i frågan och ignorerar det. Detta signalerar till röstare att nichepartiets fråga har ingen substans och är oseriöst (ibid).

Den kontradiktorisk strategin är när det etablerade partiet tar en motsäggande position i den politiska frågan. Exempelvis kan detta betyda att etablissemangspartiet tar en positiv ställning och nichepartiet tar en negativ ställning för att ta emot fler invandrare.

Meguid beskriver hur det är positionen av både höger och vänster-partier som avgör vad för resultat nichepartiet får i ett val. Detta betyder att det är inte bara partiet som är närmst på den politiska skalan som påverkar nichepartiet, utan både etablissemangspartier gör skillnad (ibid).

En annan indikator som Meguid använder för att visa hur parti väljer valstrategier är hur partier äger en specifik sakfrågor. Eftersom nichepartiet blir stora på grund av fokuset på en fråga uppfattas som att de äger frågan. Detta betyder att det är svårare för etablissemangspartier att vinna röster på grund av den sakfrågan (ibid).

Undersökning visar att när både etablerade partier antingen använder en tillmötesgående strategi och en avvisande strategi så sjunker stödet för nichepartier. När både partier använder en kontradiktorisk strategi så ökar stödet för nichepartiet (ibid).

Carl Dahlström och Anders Sundell utförde en studie på svenska lokala valresultat för att analysera hur etablissemangspartiernas strategier påverkar anti-immigrantpartier.

Undersökningen handlade om när ett anti-immigrant parti får ökat stöd på grund av den strategi som etablerade partier använder. I detta fall handlade det om hur etablerade partier tar en hård position mot invandrare som ett resultat av det anti-invandringspartiets framgång. Ett hårt ställningstagande är politiska positioner som skapas ur negativa attityder mot invandrare (Dahlström, Sundell 2012).

Studien visar att den "hårda" positionen mot immigration legitimerar anti-invandringspartiet, vilket gör partiet mer attraktivt för väljare. För att anti-invandringspartiet ska legitimeras så räcker det inte med att endast ett etablissemangsparti tar en hård ställning mot invandrare. Båda etablissemangspartierna måste anta den hårda politiken gentemot immigration. (ibid)

Även om specifika strategier som presenteras ovan kan förklara varför etablissemangspartier så är målsättningen i denna uppsats att analysera förändringar i politik i kontext av specifika högerpopulistiska diskurser, samt som en reaktion av väljare åsikter inom dessa områden.

Teoretiskt Ramverk

Teorierna som studien utgår ifrån används i syfte för att ge svar på frågeställningen. Denna studie utgår från Ruth Wodaks klassificering av olika diskurser som högerpopulistiska partier använder för att uttrycka negativa attityder till invandring. För att klargöra hur diskurserna används tydligare så används William Safires definition av "dog-whistle" politics.

Slutligen så används så används Anthony Downs teori om den rationella väljaren och det rationella partiet för att analysera resultaten. Downs teori kommer att användas för att spåra varför eventuell förändring av partiets politik har skett i kontext av väljarstöd.

Högerpopulistiska Diskurser

För att politiker ska kunna prata om specifika ämnen så används ofta kodat språk för att uttrycka ett ställningstagande som anses vara tabu eller kontroversiellt. Dessa strategier används av högerpopulistiska partier för att uttrycka den politiken som partiet står för. Wodak presenterar de olika diskurs grupper i en figur som visar hur politiker använder diskurserna för att illustrera bilden av ett hot (Wodak 2015 s.46–47).

Syftet med dessa diskurser är att skapa en negativ inramning av invandrare, där de beskrivs som ett hot. Wodak använder olika europeiska högerpopulistiska ledare uttalanden för att visa detta:

Värden och Normer

Geert Wilders beskrev i ett uttalande 2011 hur invandrare tillhör en annan kultur än den gemensamma "europeiska" kulturen. Detta gör att invandrarna inte kommer att anta de

europiska konventionerna och normer. Wilders menar med detta att invandrare inte kan integreras i europeisk kultur (Wodak 2015 s. 55).

Religiös Klädsel

I valet 2010 i Österrike så framställde det högerpopulistiska partiet FPÖ sig själva som befriare av muslimska kvinnor, som beskrivs bli tvingade av sina män att använda en slöja eller burka. Partiet framförde förslag för att förbjuda klädesplagget genom stigmatisering eller lagförslag (Wodak 2015 s.164).

Språk och medborgarskap

Wodak visar hur Ungerns lagar om krav av medborgare att kunna ungerska. Språket sätt i kontext av den nationella identiteten och presenteras vara hotad av invandrades kultur. Därför så upplevs hela Ungerns kultur och nationella identitet vara hotad av invandrare. Höger extrema skapar en bild av att den nationella identiteten är hotad och måste försvaras. Språk är en del av identiteten som partierna säger hotas av invandrare (Wodak 2015 s. 70–73).

Säkerhet

Högerpopulistiska partier stödjer ofta mer restriktiva lagar för invandring i kontext av säkerhetsrisker. Samtidigt som partiet talar för mer säkerhetspolitiska åtgärder. Terroristattentat legitimerar dessa åsikter. Exempelvis så krävde Jörgen Haider (partiledare FPÖ) att fler säkerhetsåtgärder bör införas för att stoppa nya terrorist attacker av muslimska invandrare (Wodak 2015 s. 54–55).

SVP använde sig av en valaffisch var avbildning visade ett vitt får sparka ut ett "svart får" ur "landet". I representationen så är invandraren det svarta fåret och schweizaren är det vita fåret. Avbildningen möttes av stor kritik. Vidare så har det högerpopulistiska partiet skiftat metaforen av det vita fåret som sparkar ur det svarta fåret där det svarta fåret beskrivs av Wodak som att invandraren avbildas som kriminell och som ett hot mot Schweiz (Wodak 2015 s. 80–81).

Politisk kommunikation

Politiker och partier använder olika kommunikationssätt för att signalera ställningstagande. Dessa kommunikationssätt varierar då i vissa frågor politiska kommunikatörer tar starkt, svagt, tydligt, vagt, negligerande eller andra sorters ställningstagande.

Sedan 1988 har ett nyare slags kommunikationssätt observerats som benämns Dog-whistle politics. Ordet dog-whistle kommer ifrån hur hundvisslor har en hög ljudfrekvens som kan höras av hundar, men inte av människor eller får. Dog-whistle politics är när politiska kommunikatörer använder specifika politiska budskap som ger intryck av att vara harmlösa, men som kan ha en annan och kontroversiell innebörd. Kommunikationen är riktade mot den del av väljarna som är mottagbara för de kontroversiella budskapen (Safir 2007).

I den moderna politiken är dog-whistle politics ett viktigt redskap inom kommunikation och valarbetet. Dessa dolda budskap brukar oftast åkalla rasistiska attityder.

Ett exempel på hur kommunikations strategin används beskrivs av den republikanska kampanj konsulten Lee Atwater som förklarar kampanjens valstrategi i södra USA i ett ljudklipp från 1981:

*"You start out in 1954 by saying: "N*gger, n*gger, n*gge"r. By 1968 you can't say "n*gger" – that hurts you, backfires. So you say stuff like, uh, forced busing, states' rights, and all that*

*stuff, and you're getting so abstract. Now you're talking about cutting taxes, and all these things you're talking about are totally economic things and a byproduct of them is, blacks get hurt worse than whites... "We want to cut this" is much more abstract than even the busing thing, uh, and a hell of a lot more abstract than "N*gger, n*gger".*
(Atwater 1981, 1:39)

Rationella partier och väljare

Anthony Downs (1957) applicerade den klassiska nationalekonomiska teorin om konsumenter och producenter på det demokratiska systemet. Teorin beskriver hur konsumenter och producenter antas agera rationellt. En rationell person antas att med all kunskap som personen besitter och med minst kostnad sträva efter att uppnå sina mål. Rationalitet betyder inte att personen agerar logiskt, fördomsfri eller okänslig. Målet behöver endast ge personen så mycket nytta som möjligt. Nyttan är i denna teori är allt som personen anser gynna sig själv. Downs inkluderar altruism inom begreppet nytta, då vissa personer har en högre preferens av att hjälpa andra än sig själva (Downs, 1957 s. 35-43). Den rationella personen har utifrån det politiska perspektivet har ett politiskt mål och kommer att anta ett politiskt beteende som hjälper hen att uppnå sitt politiska mål effektivt. Alla personer som påverkas av icke-politiska orsaker för att inte sträva att nå sitt politiska mål anses vara irrationella (Downs, 1957 s. 3-14).

Partier består av grupper av människor där alla antas sträva efter makt. Regeringen är den entitet som besitter mest makt i en nation. Det politiska målet för varje politiskt parti antas vara att bilda regering. För att uppnå detta så behöver partiet vinna det demokratiska valet, genom att få flest röster. Partier formulerar sedan en politisk agenda för att väljare ska rösta på dem. Formuleringen av politiken görs utifrån väljares preferenser. Ett rationellt parti försöker alltså forma samma politik som de flesta väljare instämmer med (Downs, 1957s. 21-35).

Väljaren är i denna teori är konsumenten. Nyttan som väljaren får av partiet är det som staten förser. Detta är allt från nationell säkerhet till sophämtning. En rationell väljare har en preferensordning av de olika saker som bidrar till hans nytta. Preferensstrukturen avgör vilket parti som den väljaren kommer att rösta på. Det parti som kommer att förse väljaren med mest nytta får den personens röst (Downs, 1957 35-43).

Studien kommer att pröva Downs teori om rationella partier. Genom att hänvisa till de ökade negativa attityderna mot invandring i Sverige och etablissemangspartiernas förlust av väljare till SD i de senaste valen så kan Downs teori appliceras. Byter partierna politiska positioner för att efterlikna högerpopulistisk retorik (och på det sättet vinna väljare från det högerpopulistiska partiet Sverigedemokraterna)?

Metod

Kvantitativ Innehållsanalys

Studien handlar om olika högerpopulistiska diskurser som symboliserar anti-invandrings sentiment. Metoden kvantitativ innehållsanalys kategoriserar texter, vilket ger uppsatsen förutsättningen att observera förändringen av partiernas nyttjande av diskurserna. Genom att mäta frekvensen så kan förändringen mätas.

Med ett systematiskt kodschema så har koder för värdena framställts. Eftersom undersökningen mäter frekvensen av värden så är variabel värdena antalet gånger som värdena finns i texten (Esaïasson, Gilljam 2017).

Värdena som ska analyseras i valmanifesten är hur M:s och S:s politik bemöter de upplevda hotet av invandring som högerpopulister framställer. Värdena kommer att innehålla hur partierna bemöter och tar ställning av de olika diskurserna som Wodak presenterar (Wodak 2015 s.48–49).

De diskurser från figuren av Wodaks är värdena är baserade på Diskurserna är: Kultur och familj värderingar, det ”rena” språket – modersmålet, väst mot öst – kristendom mot Islam och Judaism, medborgarskap och samhörighet och säkerhet, lag och ordning (Wodak 2015 s.46–47). Värdena har anpassats för valmanifesten genom att inkludera partiernas bemötande mot de hot inom ramen av högerpopulistisk retorik.

De värden som kommer att användas för att analysera valmanifesten är:

Hur många gånger i texten tar partiet ställning för:

1. svenska värderingar ska bevaras
2. integration i det svenska samhället
3. alla ska lära sig svenska
4. religiös klädsel bör förbjudas i Sverige
5. säkerheten i landet måste öka
6. kriminaliteten har ökat och satsningar för att minska kriminaliteten måste minska
7. staten ska investera mer i poliväsendet för att upprätta lag och ordning
8. terrorism måste bekämpas och att svenska samhället är hotat av terrorism

Undersökningen av frekvensen av de ovanstående värdena i valmanifesten ska skapa en uppfattning av hur partierna har påverkats av högerpopulistisk politik.

Urval

Syftet med denna studie för att undersöka om Sverigedemokraternas ökade valresultat 2014 har påverkat etablissemangspartier politiskt. Socialdemokraterna och Moderaterna representerar i denna studie etablissemangspartier på grund av att de är de två största partierna i riksdagen. Med etablissemangspartiet så menas de som anses vara med i eliten högerpopulister (Rovira, Mudde 2017).

Sverigedemokraternas resultat ökade som mest valåren-2010,2014,2018. Därför valdes år 2014 och 2018. Vidare så räknas Sverigedemokraterna som ett anti-invandringsparti. Under åren 2014–2015 så ökade migrationen genom flyktingkrisen i Sverige. Detta gjorde invandringsfrågan till en mer prioriterad fråga bland svenska väljare För att uppsatsens syfte och frågeställning ska besvaras så presenterar detta avsnitt de attityder bland befolkningen i Sverige och andra länder som kopplar invandring och de politiska områden som ska analyseras i negativ kontext. Attityderna mot invandring i kontext till de olika områdena fokuserar uppsatsen på de diskurser och värden som ska analyseras.

Invandring och Kultur

Olikheter mellan urbefolkning och invandrades kulturer kan orsaka negativa attityder mot invandrare. Mångfaldsbarometern visar att negativa inställningar mot invandrades kulturer har ökat sedan 2005. Svenskar som har en mycket negativ inställning till mångfalden i förhållande till kultur har ökat från 8,9% år 2005 till 18,4% år 2014. Medborgare med en

ganska negativ inställning har minskat från 32,4 % till 27 %. Sammantaget har de generellt negativa attityderna (ganska +mycket negativa) ökat från 41,3 år 2005 till 45,4 % år 2014. (Ahmadi, Mella, Palm 2014). Av respondenterna så instämde 64% med påståendet att vissa invandrargrupper inte kan integreras i svensk kultur. Detta resultat ingår i indexet om attityder om kultur. Andra påståenden som visar ökade negativa attityder mot invandrare är: Svenskar som tycker att personer med utländsk härkomst ska anpassa sig till Sveriges vanor har ökat från 80% till 83%. Attityder mot muslimska kvinnor i jämförelse med svenska – 58,5 till 64,5 ökning i negativ attityd. 84,5% av respondenter var negativa till burka och 65% negativa till andra sorters slöjor. Studien visade att svenska befolkningen har ganska negativa attityder mot mångfald till religion (Ahmadi, Mella, Palm 2014).

En studie utfördes av organisationen Delmi som undersökte hur svenskars attityder angående invandrare har ändrats mellan åren 2014–2016. Resultaten visade att svenskar generellt är mer positiva till invandrare än vad de är negativa. Resultaten visade en utveckling i graden av hur positiva eller negativa respondenter attityder mot invandrare. Båda attityderna hade förstärkts vilket visar ökad polarisering inom ämnet (Delmi 2018). Den kategorin som visade mest negativ attityd mot invandrare berör deras påverkan på det svenska samhället. I alla kategorier var det en majoritet av respondenter som var positiva mot invandring. (Ibid)

Resultaten visar att negativa attityder till invandring inom kontexten av kultur förklaras av att den svenska kulturen och identiteten uppfattas vara hotad. Den kulturen som invandrare medför till Sverige anses ändra det som anses "svenskt" förstärker de negativa attityder mot immigranter. (ibid)

Invandring och Kriminalitet

En studie utfördes för att utforska kopplingen mellan attityder angående till invandring och kriminalitet. Kopplingen studeras genom tre olika områden: förvirring av begrepp, antagande om immigration status och högt profilerade kriminella händelser och akter. För att illustrera bilden mellan folkets uppfattade länk mellan invandrare och kriminalitet analyserades en lokaltidning i Williamsburg Virginia. Williamsburg har innan studiens utförande fått ett ökat antal invandrare som har valt att bosätta sig i staden. Williamsburg antas av författarna som det typiska amerikanska samhället som ändras av immigration. Genom att analysera den lokala tidningens insändare kolumn så kunde det avgöras hur majoriteten av invånarnas attityder var angående de nya invandrarna. Främst så analyserade de attityder om invandrare och kriminalitet. Under perioden som var subjekt för studien (jan 2006-dec 2007) så var immigrations frågan högaktuell i Williamsburg. Undersökningen visade att insändarkolumnerna visade att majoriteten hade exkluderande åsikter angående invandrare i koppling till kriminella akter. Frekvensen av insändarkolumnerna om invandrare i kriminell kontext var högst då kriminella händelser som hade begåtts av invandrare uppmärksammades (Sohoni 2014).

De kriminella akter som begicks ramar in som om de inte skulle ha begåtts om invandringslagar var striktare. Ett exempel på detta är när kolumner handlade om en invandrare som begick rattfylleri där två tonårs tjejer dog. Insändarna menar att brottet aldrig skulle skett om immigranten som begick brottet aldrig kom till landet. Brotten som hade begåtts beskrivs mer som en invandringsfråga än en fråga om rattfylleri (Sohoni 2014). Data från European Social Survey (2014) visar att majoriteten av européer anser att immigration påverkar kriminalitet negativt. Nästan 60% av respondenter upplevde att invandrare gjorde problemen inom kriminaliteten värre (European Social Survey 2014).

Invandring och säkerhet

För att undersöka hur terrorattentat påverkar en urbefolkningsattityd mot invandrare så kan en studie av Hopkins observeras. Han undersökte hur ett litet samhälles urbefolknings attityder har förändrats på grund av terror attentatet den 11:e september 2001. Samhället som behandlades hade genomgått en demografisk ändring på grund av ökad invandring... Frågor som utredde den attityd som urbefolkningen hade ställdes före och innan terrorattentatet. Resultatet visade att urbefolkningen i området hade en markant högre grad av negativa attityder riktade mot invandrare efter 9/11. Året efter så ställdes samma fråga till respondenterna, då graden av negativa attityder sjönk. Resultatet visar att terrorattentat skapar kortvarade negativa attityder mot invandrare i samhällen där betydande demografiska ändringar har skett (Hopkins 2010).

Hellwig och Sinno analyserade attityder till invandrare i Storbritannien, där en av faktorerna för attityder baserades på påverkans av säkerhet i förhållande till att ha åsikten att invandring ska stoppas. Undersökningen utfördes i kontext av hotet från terrorism. Resultatet visade att hot av terroristattacker påverkade respondenters attityder angående invandrare och specifikt muslimska invandrare. Andra invandringskategorier som behandlades var östeuropeiska invandrare och generella invandrare. Graden av negativa attityder mot invandring i kontext muslimer var högre än kontexterna generell och östeuropeisk invandring. Attityderna mot invandrare var mer negativa mot generell invandring än östeuropeisk invandring, vilket visar en uppfattad "islamisering" av begreppet invandring enligt författarna (Hellwig, Sinno 2016).

Validitet

Uppsatsen är baserad i frekvensen av de högerpopulistiska diskurser (som presenteras i Wodaks bok "The politics of fear" (2012) M:s och S:s valmanifesten.

Operationaliseringen av uppsatsen har utgått från dessa diskurser. Studien handlar om Genom att värdena har operationaliserats av de högerpopulistiska diskurser som uppsatsen behandlar så uppnås validitetskravet.

Reliabilitet

För att garantera att koderna var applicerbara i studien så utfördes ett kodtest på två valmanifest, ett från vartdera partiet. De valmanifesten som användes av testen var från valåret 2014. Kodtestet bidrog med att skapa en uppfattning av partiernas användande av termer och uttryck i texterna. Testet visade olikheter och likheter i språkbruk mellan partierna som gjorde det möjligt att koda applicerbara variabler. Variablerna delades sedan in i ämneskategorier. Kodtestet gjorde det möjligt att justera ämneskategorierna och variablerna för att inkludera de olika sorters uttryck som partierna använder, men som har samma betydelse.

När undersökningen var färdig så utfördes både ett intrakodarreliabilitetstest och ett interkodarreliabilitetstest. Intrakodarreliabilitetstestet visade 92 % reliabilitet.

Intrakodarreliabilitetstestet som har utförts av en annan kodare visade 96 % reliabilitet. Hur högt konsensus bör beaktas beror på hur svårtolkade variablerna är. Godtagliga resultat bör vara över 70% konsensus som båda testen visar inom de olika ämneskategorierna vilket visar att studien har hög reliabilitet. (Esaiasson, Gilljam 2017)

Resultat

Undersökningen av frekvens av värdena som presenterades ökade för både M och S från valet 2014 till 2018. Frekvensen för värdena ökade med 105% för M och 218% för S. M:s valmanifest 2018 visade en minskad frekvens av värdet om terrorism, men visade stora ökningar i frekvensens av värdena polis och integration jämfört med valmanifestet 2014. Studien visar att S:s valmanifesten har ökat frekvensen av samtliga värden. Speciellt har partiet visat en markant ökning i användandet av värdena om kriminalitet och polis. Då värdena om medborgarskap, integration och språk inte användes av S i valmanifestet från 2014 så kunde inte förändringen i procent räknas ut. (tabell 1)

Värden	Allianse n/ M 2014	M 2018	Förändring %	S 2014	S 2018	Förändring %
Värderingar	1	5	+40%	0	0	0%
Integration	3	9	+200%	0	0	N/A
Språk	8	9	+12%	0	4	N/A
Medborgarskap	0	5	N/A	0	1	N/A
Religiös Klädsel	0	0	0%	0	0	0%
Säkerhetspolitik	10	17	+70%	5	10	+100%
Kriminalitet	6	16	+160%	2	8	+300%
Polisen	5	16	+220%	2	7	+250%
Terrorism	5	1	-80%	2	5	+150%
Totalt	38	78	+105%	11	35	+218%

Tabell 1

Förändring i frekvens av värdena inom M:s och S:s valmanifesten.

Diskussion

Resultatet visar att S och M har förändrat sin politik. Särskilt har S förändrat sin politik mellan valen 2014 till 2018 till att handla mer om de högerpopulistiska diskurserna. Detta visar att inte bara väljarna som påverkas av enfrågepartier utan även de etablerade partierna i det politiska systemet.

[Resultaten, opinionen och Downs ekonomiska teori av demokrati.](#)

Genom att applicera Downs teori (1957) om en ekonomisk teori av demokrati kan resultatet av innehållsanalysen illustrera hur Socialdemokraterna och Moderaterna förhåller sig till sverigedemokraternas framgångsrika högerpopulistiska agenda och opinionsmätningar som

visar ökade negativa attityder mot invandring. Utnyttjandet av Wodaks (2019) antagande om högerpopulistiska diskurser och Safirs (2007) definition av dog-whistle politics så kan partiernas försök att tala till en publik som har negativa attityder till invandring kartläggas. Frekvensgraden av värdet kopplat till integration har totalt med 200% mellan åren 2014–2018. Många svenskar ansåg i sifo mätning från 2018 att integrationen hade skötts dåligt av regeringen (Kantar Sifo 2018). Enligt Downs teori om kan detta förväntas, där moderaterna försöker minska avståndet mellan partiets och väljarnas åsikter. I Socialdemokraternas valmanifest nämns integration inte i något av valmanifesten.

Det kan observeras att M och S har ökat frekvensen av värdet relaterat till polisväsendet avsevärt. Detta värde kan också används för att åberopa kriminalitet.

Motsägande mot Downs ekonomiska teori har värdet för terrorism minskat i frekvens i moderaternas valmanifest. Socialdemokraterna har ökat utnyttjande av värdet i deras text. Med terrorattentatet som skedde i Sverige år 2017 i åtanke så hade en ökad frekvens av värdet kunnat förväntas. Värdet terrorism kan ha kunnat räknas inom kategorin säkerhet/säkerhetspolitik då säkerhetspolitiska åtgärder kan representera hur partiet tänkte bemöta hot av terrorism.

Värdet kopplat till kriminalitet har ökat för båda partierna i frekvensgrad. Det kan också observeras att M och S har ökat frekvensen av värdet relaterat till polisväsendet avsevärt. Värdet angående religiös klädsel nyttjas inte i något valmanifest som har ingått i studien. Detta kan bero på att ställningstagandet att förbjuda ett religiöst plagg är för tydligt ett ställningstagande mot invandrare. I kontext av religiös klädsel så åberopar högerpopulister ofta slöjan som ett förtyckande plagg mot kvinnor. Idén med dog-whistle politics är att säga något men syfta till något annat. Att kritisera ett muslimskt klädesplagg kan anses för tydligt budskap som skulle skapa kontrovers för partiet.

Värdet att kunskapstest och språktest infördes i båda partiernas valmanifest från år 2018. Totalt så har frekvensen av värdena ökat betydande för båda partierna. Inom dessa värden så har svenskar visat ökad oro och vilja att problemen ska bemötas. Samtidigt så har Sverigedemokraterna vunnit många väljare från Moderaterna och Socialdemokraterna. Att partierna generellt skiftar sin politik utifrån opinionsmätningarna och de högerpopulistiska diskurserna visar att Downs teori om det rationella partiet stämmer i kontext av de svenska valåret 2018. Socialdemokraternas frekvens av värdena ökade mer än dubbelt så mycket som moderaternas i procent. Detta visar hur Socialdemokraternas förändring från att nästan inte uttrycka något ställningstagande för värdena i texten från 2014, till att bemöta många av värdena i valmanifestet år 2018.

Studiens värden, utförande och metodologi.

Inför valet 2014 så framställde allianspartierna ett gemensamt valmanifest. Detta valmanifest var mer omfattande och innehöll fyra partiers politiska ställningstagande. Moderaterna framställde ett eget valmanifest år 2018. Det nya valmanifestet är kortare, består endast av moderaternas politik och har en annorlunda struktur. Jämförelsen av valmanifestet mellan åren 2014 och 2018 kan vara missvisande för att mäta frekvensen av värdena. Andra uttryck för dom högerpopulistiska diskurserna som inte passar in värdena kan ha utnyttjats. Även fast uppsatsen utgår från dom högerpopulistiska diskurserna och teorin om rationella partier så kan värdena vara missvisande. Ställningstagande för de presenterade värdena kan tolkas som att exempelvis bara bemöta ökad kriminalitet, utan koppling till Sverigedemokraterna eller invandring.

En kvantitativ innehållsanalys visar hur partiernas valmanifest har ändrats statistiskt. Inom politik så har begrepp en väldigt stor betydelse. Att mäta frekvensen av värdena bidrar till hur förståelse för varför och hur politik ändras, speciellt när begreppen kan tolkas på olika sätt. Studien visar utifrån detta perspektiv statistiska ändringar med det centrala i uppsatsen, hade högerpopulistiska värdena centralt i frekvensräkandet.

En förstärkning av kopplingen mellan M och S förändring hade kunnat göras genom att studera Sverigedemokraternas valmanifest. Men Wodaks framläggande av diskurserna täcker dom stora delarna av högerpopulistiska diskurser.

Studien har utgått från kodade ord och dog whistle politics. Detta betyder att enbart andra uttryck för att visa högerpopulistiskt inflytande på partiernas valmanifest har studerats. En annan ingång hade kunnat vara att studera immigration och migration, som direkt relaterar till högerpopulismen. Syftet med uppsatsen var att undersöka hur partierna använder andra uttryck för att subtilt visa detta ställningstagande, därför så hade inte denna ingång funkat i relation till syftet.

Ett annat alternativ för studien utförande hade kunnat vara att också studera värden som visar positiva attityder mot invandrare, detta hade kunnat visa hur högerpopulismen inte har påverkat partierna. Inom denna ingång så hade Meguids teori om hur partiers strategi mot enfrågepartier passerat in.

Inga värden om ett hot från invandrare kontext av jobb och ekonomi har studerats. Detta hade bidragit till resultatet.

Vidare bör fortsatt forskning i svensk kontext fokusera på den ekonomiska aspekten av invandare på partiernas politik.

Slutsats

Resultaten i gängse med Downs teori om det rationella partiet visar att Moderaternas och Socialdemokraternas politik har blivit påverkade av Sverigedemokraternas högerpopulism och ökade väljarstöd. Partierna har ökat frekvensen av värden som representerar högerpopulistiska diskurser i syfte för ökat väljarstöd i de demokratiska valen.

Referenser:

Sohoni, Deenesh., W. P, Tracy. Sohoni. 2014. Perceptions of Immigrant Criminality: Crime and Social Boundaries, *The Sociological Quarterly* , 55.

Arzheimer, Kai. 2009. Contextual Factors and the Extreme Right Vote in Western Europe, 1980–2002. *American Journal of Political Science*. 53.

Hellwig, Timothy., Sinno, Abdulkader 2016: Different groups, different threats: public attitudes towards immigrants, *Journal of Ethnic and Migration Studies*

Hopkins, Daniel. 2010 “Politicized Places: Explaining Where and When Immigrants Provoke Local Opposition.” *The American Political Science Review*, 104.

Safire, William. 2008 *Safire's Political Dictionary*. Oxford ; New York :Oxford University Press.

Ruth, Wodak. 2015. *The politics of fear* 55 City Road, London: SAGE Publications Ltd

Dahlström, Carl., Sundell, Anders. (2012). A losing gamble. How mainstream parties facilitate anti-immigrant party success. *Electoral Studies*, 31.

Meguid, Bonnie. 2005. Competition Between Unequals: The Role of Mainstream Party Strategy in Niche Party Success. *American Political Science Review*, 9.

Downs, Anthony. 1957. *An economic theory of democracy*. New York: Harper.

Migrationsverket. 2019. *Beviljade uppehållstillstånd efter grund 2009-2018*.
<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Beviljade-uppehallstillstand-oversikter.html>

Demoskop/Den nya välfärden. 2016. Allmänhetens uppfattning om invandringen.
<https://detgodasamhalletdotcom.files.wordpress.com/2016/03/dnv-allmc3a4nhetens-uppfattning-om-invandringen.pdf>

DN/Ipsos. 2018. Svenskarnas attityder till invandring och integration.
https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2018-04/dn_ipsos_temaundersokning_invandring_integrations.pdf

Kantar Sifo .2018. Snart avgörs det vad säger opinionen?
https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/kantar_sifo_almedalen_2018_snart_avgors_det_presentation_180703_0.pdf

European Social Survey .2016. Attitudes towards Immigration and their Antecedents
Topline Results from Round 7 of the European Social Survey

http://www.europeansocialsurvey.org/docs/findings/ESS7_toplines_issue_7_immigration.pdf

SCB. 2018. Partisypatiundersökningen maj 2018.

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/partisypatier/partisypatiundersokningen-psu/pong/statistiknyhet/partisypatiundersokningen-psu-i-maj-2018---val-idag/>

Mattmar, Ulf., Magnusson, Örjan. 2013. Vad får man säga i invandringsdebatten? *SVT*. 14 April. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/vad-far-man-saga-om-invandringen> (Hämtad 2019-07-10)

The Nation. 2012, November. Exclusive: Lee Atwater's Infamous 1981 Interview on the Southern Strategy. [online]

https://www.youtube.com/watch?v=X_8E3ENrKrQ&t=1s

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., Wängnerud, Lena., 2017. *Metodpraktikan*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.

Julander, Oskar., Skarin, Anna. 2010,. Valet 2010 – En rysare. *Expressen*. 20 september. <https://www.expressen.se/nyheter/val-2010/valet-2010---en-rysare/> (Hämtad 2019-07-23)

Aftonbladet. 2014. Decemberöverens-kommelsen på 30 sekunder. *Aftonbladet*. 8 juni.

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/iPr3le/decemberoverens-kommelsen-pa-30-sekunder> (Hämtad 2019-07-23)

Juhlin, Johan. 2019. Stefan Löfven vald till ny statsminister. *SVT*. 18 januari.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/stefan-lofven-vald-till-ny-statsminister> (Hämtad 2019-07-23)

Magnusson, Erik. 2015. Så blev flyktingkrisen en svensk beredskapskatastrof. *Sydsvenskan*. 26 december.

<https://www.sydsvenskan.se/2015-12-26/sa-blev-flyktingkrisen-en-svensk-beredskapskatastrof> (Hämtad 2019-07-23)

Strömbäck, Jesper., Theorin, Nora. 2018 Attityder till invandring En analys av förändringar och medieeffekter i Sverige 2014–2016. Delmi Rapport.

Ahmadi, Fereshtehn., Mella, Orlando., Palm, Irving. 2014 "Mångfaldsbarometern 2014". Mångfaldsbarometern.

Mudde, Cass., Rovira Kaltwasser, Cristobal. (2017). Populism: a very short introduction.

Valmyndigheten. 2010. Val till riksdagen – Röster.

<https://data.val.se/val/val2010/slutresultat/R/rike/index.html>

Valmyndigheten. 2014. Val till riksdagen – Röster.

<https://data.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/index.html>

Valmyndigheten. 2018. Val till riksdagen – Röster.

<https://data.val.se/val/val2018/slutresultat/R/rike/index.html>

Bilagor:

Kodschema:

1. Valmanifest
 1. Alliansen/moderaterna 2014
 2. Moderaterna 2018
 3. Socialdemokraterna 2014
 4. Socialdemokraterna 2018

2. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att svenska värderingar ska bevaras och att dessa värderingar är viktiga?
Svar:

3. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att invandrare ska integreras i det svenska samhället?
Svar:

4. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att invandrare ska lära sig svenska?
Svar:

5. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att språkkrav och ett kunskapskrav ska införas för att bli svensk medborgare?
Svar:

6. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att religiös klädsel (i form av burka eller slöja) bör förbjudas i Sverige eller uttrycker negativa attityder mot dessa religiösa plagg?
Svar:

7. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att säkerheten i landet måste öka och för ökade satsningar inom säkerhetspolitiken?
Svar:

8. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att kriminalitet är ett problem eller har ökat i Sverige?
Svar:

9. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att staten ska investera mer i polisväsendet för att upprätta lag och ordning?
Svar:

10. Hur många gånger i texten tar partiet ställning för att terrorism måste bekämpas och att svenska samhället är hotat av terrorism?

Svar:

Kodinstruktioner:

För varje fråga så ska de satsningar som partiet har utfört under föregående mandatperiod räknas med. Samt så ska de planerade satsningarna räknas med.

1. Det valmanifest som ska koda ska ringas in.
2. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att svenska värderingar ska upprätthållas ska räknas. Ord som representerar värderingar kan vara: normer. "Invandrare ska anta våra värderingar" är ett exempel på ett uttryck som ska räknas med i detta värde
3. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att invandrare ska integreras i det svenska samhället ska räknas. Integration i kontext av bara arbete och jobb ska inte räknas med.
4. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att invandrare ska lära sig svenska ska räknas.
5. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att språkkrav ska införas för att bli svensk medborgare ska räknas. Språktest och kunskapstest för att bli medborgare brukar detta uttryckas som.
6. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att religiös klädsel (i form av burka eller slöja) bör förbjudas i Sverige eller uttrycker negativa attityder mot dessa religiösa plagg ska räknas.
7. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att säkerheten i landet ska ökas och för ökade satsningar på säkerhetspolitiken ska räknas. Säkerhet ska endast räknas med när det används i kontext av nationell säkerhet. Ska inte räknas med när det står i kontext av jobb, ekonomi eller kriminalitet. Exempelvis så kan detta yttras som att stärka Sveriges försvar. Specifika militära satsningar ska inte räknas med.
8. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att kriminalitet är ett problem eller har ökat i Sverige ska räknas. Denna fråga ska också behandla satsningar och arbete för att minska brottslighet. Polisväsende ska inte räknas in i detta värde.
9. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att staten ska investera mer i polisväsendet för att upprätta lag och ordning ska räknas. Uttryck till detta kan vara att ge polisen "förutsättningar för att utföra deras arbete". Specifika satsningar som uttalar till exempel exakt antal poliser som ska ökas i olika områden i Sverige ska inte räknas med.
10. Antalet gånger i texten som partiet tar ställning för att terrorism måste bekämpas och att svenska samhället är hotat av terrorism ska räknas.

